

Riera de la Portella

Olvan

Ubicació

Comarca: Berguedà

Coordenades:

Latitud: 42.074429456229

Longitud: 1.9037554191017

UTM Est (X): 409317

UTM Nord (Y): 4658622

Classificació

Número de fitxa 08144 - 199

Àmbit: Patrimoni natural

Tipologia Zona d'interès

Estat de conservació Bo

Protecció Legal

Observacions protecció: Reserva natural fluvial: Reial Decret 907/2007, de 16 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la planificació hidrològica.

Accés Fàcil

Ús actual: Social

Titularitat Pública

Titular: Agència Catalana de l'Aigua, Carrer de Provença, 260 08008 Barcelona

Autoria de la fitxa Sara Simon Vilardaga

Data de registre de la fitxa: dg., 23/08/2020 - 19:00

Autoria de la darrera revisió: Sara Simon Vilardaga

Data de la darrera revisió: dg., 23/08/2020 - 20:00

Descripció

La riera de la Portella neix al municipi de la Quar i entra al terme d'Olvan per la zona nord, creuant vers la zona central-nord i fins l'extrem oest, tot desaiguant al Llobregat, a l'alçada de la Plana, constituint un dels afluents de la riba esquerra del Llobregat. Amb una longitud total aproximada de 6,10Km dins el municipi d'Olvan.

Discorre per una vall més aviat fonda i estreta, amb un recorregut sinuós, amb diversitat de corbes tot conformant alguns meandres.

Malgrat no ser una riera molt cabalosa, té un constant i remarcable flux d'aigua. Fet palesat, amb la presència de diversos pantans en el seu recorregut, com el pantà de Fuïves i el de Minoves, amb finalitat d'acumulació d'aigua per ús de la població de Gironella.

La part superior de la riera, la seva capçalera, està inclosa en la declaració de "Reserves naturals fluvials de Catalunya" sota la denominació "Capçalera de la riera de la Portella" (amb el Codi ES100RNF100006) formant part de les conques internes de Catalunya, dins la tipologia de rius de muntanya mediterrània calcària. La reserva abasta des de la capçalera de la riera fins a la cua del pantà de Fuïves, amb una longitud total de la reserva de 4,91 km que discorren entre els dos termes municipals indicats, La Quar i Olvan. En aquest sentit, la descripció que ressenya la fixa de la reserva de l'Agència Catalana de l'Aigua aporta el següent detall: "La reserva transcorre dins l'espai protegit de la Serra de Picancel, des de l'inici de la massa d'aigua fins a la cua del Pantà de Fuïves. Es tracta d'un curs de règim permanent amb una gran riquesa florística. L'ecosistema forestal format per boscos mixtos de pi roig (*Pinus sylvestris*) i roureda (*Quercus faginea*, *Q. pubescens*, *Q. rotundifolia*) conflueix amb el bosc de ribera amb abundància principalment de freixes (*Fraxinus excelsior*, *F. angustifolia*) i sargues (*Salix eleagnos*, *S. purpurea*). A primera línia trobem una estreta franja de joncedes (de *Scirpus holoschoenus*) i prats inundables, i de manera puntual també alocars (*Vitex agnus-castus*), però només en aquells llocs on el substrat deixa arrelar ja que aquest presenta un elevat percentatge de la llera amb afloraments de la roca mare.

És una reserva amb poques pressions antròpiques llevat de les pistes forestals i la pastura, molt puntualment, motiu pel qual l'aigua i l'ecosistema aquàtic presenten un bon aspecte i molt bona qualitat."

Observacions:

La vall de la riera de la Portella és un espai de connexió natural i xarxa de comunicació històrica. A la capçalera de la riera s'hi localitza el monestir de Sant Pere de la Portella (municipi de la Quar), una antiga quadra i abadia benedictina fundada pels volts de l'any 1000; a la zona també s'hi ubica el desaparegut castell de la Portella, inicialment, centre de la senyoria del llinatge. La nissaga entroncà amb els Fenollet, vescomtes d'Illa, els quals al 1369, vengueren les possessions de la Portella i Lluçà a la baronia dels Pinós, senyors de l'alt Berguedà, que potenciarien Gironella com a centre de la baixa baronia en detriment d'Olvan.

A nivell de patrimoni natural, malgrat gran part de la vall de la riera es veié enormement afectada pels incendis forestals de l'any 1994, la seva vàlua en termes d'interès fluvial i natural dins el municipi són destacables. En aquest sentit, especialment cal referir-se al tram superior que conforma la reserva natural fluvial (incloent la part inicial que forma part del veí municipi de la Quar) i, d'altra banda, al pantà de Fuïves, una zona humida d'especial interès no catalogada.

Les coordenades (UTM ETRS89 31 N) de l'inici de la reserva natural fluvial al terme municipal de la Quar són X: 412.067,40 – Y: 4.661.716,13, i del punt final, al terme d'Olvan, N: 409.325,82 – Y: 4.658.943,04.

Autoria de les imatges: Sara Simon, 2020.

Història

La inclusió de la capçalera de la riera com a reserva fluvial es realitzà en el marc del Reglament de la planificació hidrologia (Reial Decret 907/2007), en el qual, resumidament, es defineixen les reserves naturals fluvials com a masses d'aigua de la categoria riu amb escassa o nul·la intervenció humana i que presenten un alt grau de naturalitat, amb la finalitat de ser preservades sense alteracions i conservant els seus valors naturals, segons article 22 del Reial Decret 907/2007, de 16 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la planificació hidrològica. El Pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya estableix 38 reserves, que formen part de 34 masses d'aigua.

Bibliografia

http://aca.gencat.cat/web/.content/20_Aigua/03_el_medi_hidric_a_catalunya/03_zones_protegides_i_habitats/06_reserves_naturals-fluvials/Llobregat/11RNF_Caocalera_Riera_Portella.pdf

https://sig.gencat.cat/visors/VISOR_ACA.html#param=param&text=Reserves%20naturals%20fluvials&color=vermell

<https://www.miteco.gob.es/es/agua/temas/delimitacion-y-restauracion-del-dominio-publico-hidraulico/Catalogo-Nacional-de-Reservas-Hidrologicas/informacion/cuencas-internas-cataluna/cabecera-riera-portella/default.aspx>

https://www.boe.es/boe_catalan/dias/2007/07/16/pdfs/A03151-03189.pdf

